

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรสำคัญเพื่อจำแนกกลุ่มนักเรียนในภาคกลางที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2530 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 501 คน แยกเป็นนักเรียนที่ศึกษาต่อ 229 คน ไม่ศึกษาต่อ 272 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปร อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา จำนวนบุตร จำนวนบุตรที่ได้รับการศึกษาชั้นสูง อายุของผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูง ความต้องการใช้แรงงานของครอบครัว ระยะทางระหว่างบ้านถึงโรงเรียน มัธยมศึกษา ความสะดวกในการคมนาคม ความเจริญของถิ่นที่อยู่อาศัย ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) โดยวิธีวิเคราะห์ทางตรง (Direct Method) ได้ข้อค้นพบดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละของตัวแปรต่าง ๆ ของกลุ่มนักเรียนในภาคกลาง ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2530 ในด้านต่าง ๆ ได้ข้อค้นพบว่า

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ศึกษาต่อและผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ส่วนใหญ่มีอาชีพทักษะ

รายได้ของผู้ปกครองของนักเรียนที่ศึกษาต่อส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 3,000-5,000 บาท ส่วนผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อ ส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่จะมีบุตร 1-3 คน

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ศึกษาต่อและ ไม่ศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ไม่มีบุตรที่ได้รับ
การศึกษาชั้นสูง

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ศึกษาต่อและ ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง
36-45 ปี

นักเรียนที่ศึกษาต่อและ ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่ บิดามารดา อยู่ด้วยกัน

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ศึกษาต่อส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษา
ชั้นสูงในระดับอนุปริญา ส่วนผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่ไม่มีความมุ่งหวังให้
บุตรได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ศึกษาต่อและ ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่ไม่ต้องการใช้
แรงงาน

นักเรียนที่ศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ต้องเดินทางจากบ้าน ไปยัง โรงเรียนมัธยมศึกษา
เป็นระยะทางต่ำกว่า 5 กิโลเมตร

นักเรียนที่ศึกษาต่อส่วนใหญ่มีความสะดวกในการคมนาคมจากบ้าน ไปยัง
โรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับสะดวกมาก ส่วนนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่มีความสะดวก
ในการคมนาคมอยู่ในระดับสะดวก

นักเรียนที่ศึกษาต่อส่วนใหญ่ความเจริญของถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับเจริญ
ส่วนนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่ความเจริญของที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง

นักเรียนที่ศึกษาต่อและ ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ

นักเรียนที่ศึกษาต่อและ ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่

ระหว่าง 2.00-2.99

2. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกประเภทกลุ่มนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่ศึกษาต่อและ ไม่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ตัวแปรในสมการจำแนกประเภท
ทั้งหมด 14 ตัวแปร ที่ร่วมกันจำแนกความแตกต่างของกลุ่ม ตัวแปรที่ให้น้ำหนักในการจำแนก
สูงสุด คือ ความมุ่งหวังของผู้ปกครองที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูง (ค่าสัมประสิทธิ์ =
0.892) ส่วนตัวแปรที่ให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกรองลงมาคือ ความต้องการศึกษาต่อของ

นักเรียน จำนวนบุตรที่ได้รับการศึกษาชั้นสูง ซึ่งให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกเป็น 0.337 และ 0.226 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรอื่นให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกต่ำ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากสมการสมการจำแนกประเภท (Discriminant Function) ของแต่ละกลุ่ม พบว่า ความมุ่งหวังของผู้ปกครองที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูง ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน จำนวนบุตรที่ได้รับการศึกษาชั้นสูง ความสะดวกในการคมนาคม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มที่จะเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อ ส่วนจำนวนบุตรของครอบครัว ระยะทางระหว่างบ้านถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาและอายุของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มที่จะเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งแสดงว่ากลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อผู้ปกครองจะมีความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูง นักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อ ในครอบครัวมีบุตรได้รับการศึกษาชั้นสูงมาก่อน การเดินทางไปโรงเรียนมีความสะดวกกว่า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่า แต่จะมีจำนวนบุตรน้อยกว่า อยู่ห่างจากโรงเรียนน้อยกว่าและอายุของผู้ปกครองต่ำกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ

สำหรับตัวแปรที่ให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกต่ำมาก ได้แก่ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ความต้องการใช้แรงงานของครอบครัว และความเจริญของถิ่นที่อยู่อาศัย

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ พบว่า ตัวแปรทั้งหมด 14 ตัว มีตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักในจำแนกสูงสุดคือ ความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูง (ค่าสัมประสิทธิ์ = 0.892) ส่วนตัวแปรที่ให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกรองลงมาคือ ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนและจำนวนบุตรที่ได้รับการศึกษาชั้นสูง ซึ่งให้ค่าน้ำหนักในการจำแนกเป็น 0.337 และ 0.226 ตามลำดับ แสดงว่าถ้าผู้ปกครองมีความตั้งใจที่จะสนับสนุนให้บุตรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าประถมศึกษาแล้ว บุตรย่อมมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองจะเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการที่จะส่งบุตรให้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาหรือไม่ เพราะว่าผู้ปกครองเป็นผู้ให้

เงินทุนในการใช้จ่ายเป็นค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการเรียน เช่น ค่าเสื้อผ้า ค่าอาหาร ค่าพาหนะเดินทาง และค่าอุปกรณ์การเรียน เป็นต้น แต่ถ้าผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ นักเรียนก็จะไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ เพราะขาดเงินทุนในการศึกษา

จะเห็นว่าความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูง เป็นตัวแปรที่ให้น้ำหนักในการจำแนกสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในทุกด้านของบุตรไม่ว่าจะเป็นในด้านการส่งให้บุตรได้ศึกษาต่อในระดับสูงกว่าประถมศึกษา หรือด้านอื่น ๆ ดังนั้นโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนจึงขึ้นอยู่กับตัวผู้ปกครองเป็นสำคัญ ผู้ปกครองที่เห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษาก็จะวางแผนการศึกษาให้แก่บุตรของตน และจะต้องชวนชวนหาหนทางที่จะให้บุตรของตนได้ศึกษาต่อจนได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าต้องการให้บุตรของตนได้มีการศึกษาสูง ๆ เพื่อที่จะได้มีหน้าที่การงานดี ๆ เป็นที่ยอมรับของสังคม มีความมั่นคงในอาชีพและมีรายได้สูง เช่น เป็นข้าราชการ พนักงานธนาคารหรือพนักงานบริษัท เป็นต้น ไม่ต้องการให้บุตรของตนต้องทำงานประเภทใช้แรงงาน เช่น กรรมกร รับจ้าง หรือ เกษตร เป็นต้น เพราะงานเหล่านี้เป็นงานหนัก เป็นงานที่ไม่มีเกียรติในสังคมและเป็นอาชีพที่มีฐานะไม่มั่นคง อีกประการหนึ่งผู้ที่มีการศึกษาสูง ๆ ย่อมมีโอกาสในการเลือกงานทำได้มากขึ้น สามารถเลือกงานดี ๆ ทำได้ ซึ่งต่างจากผู้ที่มีการศึกษาต่ำ เพราะผู้มีการศึกษาต่ำจำเป็นต้องทำงานประเภทใช้แรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใช้แรงงานไร้ฝีมือ ค่าจ้างแรงงานจึงมักจะต่ำ ไม่ค่อยจะเพียงพอกับค่าใช้จ่ายประจำวัน ส่วนผู้ที่มีการศึกษาสูง ๆ มีโอกาสเลือกงานที่ดี เช่น เป็นข้าราชการ ซึ่งมีรายได้แน่นอน หลักประกันที่มั่นคง หรือตำแหน่งงานในบริษัทในอัตราค่าจ้างสูง มีตำแหน่งงานดีกว่าผู้มีการศึกษาต่ำ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ผู้ปกครองมีความมุ่งหวังให้บุตรศึกษาต่อก็เพื่อต้องการให้บุตรได้เข้ารับราชการ เพื่อที่ตนเองจะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ จากทางราชการ เช่น ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

ส่วนกลุ่มผู้ปกครองที่ไม่มีความมุ่งหวังให้บุตรของตนได้ศึกษาต่อในชั้นสูง อาจจะมีความคิดว่า การส่งให้บุตรได้ศึกษาในระดับสูงขึ้น ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มนี้อาจจะไม่เห็นประโยชน์และความสำคัญของการศึกษา จึงตัดสินใจไม่ส่งให้บุตรของตนเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองบางคนอาจมีฐานะไม่ดี จึงคิดว่าคงไม่สามารถส่งบุตรให้เข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาได้ จึงไม่มีความมุ่งหวังให้บุตรของตนได้ศึกษาต่อ

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่านักเรียนที่ศึกษาต่อ ผู้ปกครองมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูงถึงร้อยละ 97.38 ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.: 75-78) ที่ได้ศึกษาเรื่องโอกาสเข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยศึกษาหาความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ในด้านการศึกษาและสังคมรอบด้าน ที่พบว่านักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 บิดามารดาสันับสนุนให้ศึกษาต่อ และงานวิจัยของเทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523: 74-75) ที่ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 7 ที่พบว่า นักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา บิดามารดามีความต้องการให้บุตรศึกษาต่อ และงานวิจัยของปรีชญา เวสารัชช์ (2527: 130-138) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประถมศึกษาในชนบทไทย ที่พบว่า โอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนประถมศึกษาจากความเห็นของครู คือ การสนับสนุนของผู้ปกครอง

ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่มีน้ำหนักในการจำแนกรองจากความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถ้าตัวนักเรียนมีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อ ย่อมตั้งใจชวนขวยและกระตือรือร้นในการศึกษา ก็จะทำให้ผู้ปกครองบางคนอาจเห็นว่าบุตรของตนสนใจที่จะศึกษาเล่าเรียน เป็นผลให้ผู้ปกครองสนับสนุนให้ศึกษาเล่าเรียนสูงขึ้น เพราะคิดว่าถ้าส่งให้ศึกษาต่อกองจะเรียนได้สำเร็จ นักเรียนบางคนอาจเรียกร้องให้ผู้ปกครองส่งตนเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา เมื่อผู้ปกครองเห็นว่าบุตรของตนมีความตั้งใจจริงในการศึกษาเล่าเรียน ก็จะส่งบุตรให้เข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษา แต่ถ้าตัวนักเรียนไม่มีความสนใจและไม่ต้องการที่จะศึกษาต่อก็อาจจะทำให้ศึกษาต่อไปไม่สำเร็จ บางคนอาจเบื่อการเรียนจนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ผู้ปกครองบางคนอาจเห็นว่าบุตรของตนไม่มีความต้องการศึกษาต่อก็ตามใจไม่บังคับให้เรียน เพราะเกรงว่าถ้าส่งให้เรียนในระดับที่สูงขึ้นแล้วจะเรียนไม่สำเร็จ จึงให้ออกมาช่วยงานประกอบอาชีพดีกว่า

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่านักเรียนที่ศึกษาต่อมีความต้องการศึกษาต่อถึงร้อยละ 93.89 ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (74) และปรีชญา เวสารัชช์ (130-138) ที่พบว่านักเรียนที่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวนักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

จำนวนบุตรที่ได้รับการศึกษาชั้นสูง เป็นตัวแปรสำคัญรองจากความต้องการศึกษาต่อ
นักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่เคยส่งบุตรให้ศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษามาก่อนก็จะ
ให้บุตรคนรอง ๆ ต่อมาได้มีโอกาสศึกษาต่อมากกว่าผู้ไม่เคยส่งบุตรศึกษาต่อมาก่อน ทั้งนี้อาจ
อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษาของคนที่จะเป็นสิ่งช่วยส่งเสริมให้บุตรคนรอง ๆ ต่อมาได้
เรียนในระดับสูงกว่าระดับประถมศึกษาด้วย เพราะผู้ปกครองเมื่อเห็นว่าได้ส่งคนนี้เรียนสูงๆ
ก็ควรส่งให้บุตรคนรอง ๆ ได้เรียนสูงด้วย จะได้ไม่เป็นปมด้อยแก่ตัวเด็กหรือเมื่อแสดงถึง
ความยุติธรรมแก่บุตรของตนทุกคน มีความรักบุตรเท่าเทียมกัน และผู้ที่เคยส่งบุตรศึกษาต่อ
สูงกว่าระดับประถมศึกษามาก่อน ย่อมแสดงว่าเขาเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของ
การศึกษา

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่านักเรียนที่ศึกษาต่อมีพี่ศึกษาต่อในระดับสูงกว่าประถมศึกษา
ถึงร้อยละ 46.29 ส่วนนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อมีพี่ศึกษาต่อในระดับสูงกว่าประถมศึกษาเพียง
ร้อยละ 13.24 ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุงญา นานิชย์ผลินไชย (2521:
169-177) อุดม ภูประดิษฐ์ (2521: 149-164) และประยงค์ ชูน้อย (2521: 173-186)
ที่ได้ศึกษาเรื่องโอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ และภาคใต้ ตามลำดับ และเทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523: 74-75)
และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.: 75-78) ที่พบว่า นักเรียนที่มีพี่
เรียนหรือเคยเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีโอกาสศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่ไม่มีพี่เรียนหรือ
เคยเรียนในระดับมัธยมศึกษา

ส่วนตัวแปรที่นำหนักในการจำแนกค่า ได้แก่ จำนวนบุตร ระยะทางระหว่างบ้านถึง
โรงเรียนมัธยมศึกษา ความสะดวกในการคมนาคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอายุของ
ผู้ปกครอง

จำนวนบุตร เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ คือ
ผู้ปกครองที่มีบุตรมาก บุตรจะมีโอกาสศึกษาในระดับมัศึกษาน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีบุตรน้อย
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครอบครัวที่มีบุตรมาก เป็นครอบครัวที่ใหญ่จึงทำให้ค่าใช้จ่ายประจำวัน
ของครอบครัวสูง จึงทำให้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะส่งเสียให้บุตรได้ศึกษาต่อได้

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่านักเรียนที่ศึกษาต่อมาจากครอบครัวที่มีบุตร 1-3 คน ถึงร้อยละ 57 ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุงฤ พานิชย์พลินไชย (2521: 169-177) จันทนา นนทิกกร (2521: 98-107) ประยงค์ ชูน้อย (2521: 173-186) สำนักงานศึกษาธิการ เขตการศึกษา 2 (2522: 51-56) ที่พบว่า นักเรียนที่มาจาก ครอบครัวที่มีบุตรมากมีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีบุตรน้อย

ระยะทางระหว่างบ้านถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ คือนักเรียนที่อยู่ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีโอกาสศึกษาในระดับมัธยมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่อยู่ใกล้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเดินทางไกลต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเป็นภาระแก่ครอบครัว และการเดินทางไกลย่อมเป็นการลำบากสำหรับนักเรียน อาจทำให้ผู้ปกครองต้องเป็นห่วงในการเดินทาง

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่านักเรียนที่ศึกษาต่ออยู่ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาต่ำกว่า 5 กิโลเมตรถึงร้อยละ 63.32 ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ แก้วเพชร (2528: 174-183) และกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2528: 35-38) ที่พบว่า นักเรียนที่อยู่ห่างไกลจากโรงเรียนมัศึกษามีโอกาสศึกษาต่อน้อยกว่านักเรียนที่อยู่ใกล้โรงเรียน

ความสะดวกในการคมนาคม เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อ คือนักเรียนที่สามารถเดินทางมาโรงเรียนมัธยมศึกษาได้สะดวกมีโอกาสได้ศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่เดินทางลำบาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเดินทางสะดวกย่อมเสียเวลาและค่าใช้จ่ายน้อย ส่วนนักเรียนที่เดินทางลำบากอาจไม่ปลอดภัย เสียเวลา และค่าใช้จ่ายมาก จึงเป็นภาระในการใช้จ่ายต่อผู้ปกครองมากจึงทำให้นักเรียนกลุ่มนี้ไม่ค่อยจะมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ แก้วเพชร (2528: 174-179) ที่พบว่า นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนมัธยมศึกษา การคมนาคมลำบากมีโอกาสศึกษาในระดับมัธยมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่เดินทางมาโรงเรียนสะดวกกว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อ คือนักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะมีโอกาสศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีผลการเรียนดีเป็นผู้ประสบผลสำเร็จในด้านการเรียนย่อมมีแรงจูงใจที่จะศึกษาต่อ ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำย่อมรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน เพราะไม่ประสบผลสำเร็จในด้านการเรียนจึงไม่อยากเรียนต่อ ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุง พานิชย์ผลินไชย (2521: 156-158) สำนักงานศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 2 (2522: 51-56) เทียมจันทร์ จากกัญญาประทีป (2523: 75) และกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ (2528: 35-38) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษามากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

อายุของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มเป็นของกลุ่มนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ คือนักเรียนที่มีผู้ปกครองอายุมากจะมีโอกาสศึกษาต่อน้อยกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองอายุน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพที่ต้องใช้แรงงานเช่น อาชีพ รับจ้าง เกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน ทำไร่ ชาวประมง เมื่อมีอายุมากจึงทำงานไม่ค่อยจะไหวเกรงว่าถ้าส่งบุตรของตนให้ศึกษาในระดับสูงจะไม่มีเงินพอที่จะส่งเสียให้บุตรของตนศึกษาได้สำเร็จ และต้องการให้บุตรของตนมาช่วยงาน จึงตัดสินใจไม่ส่งบุตรของตนให้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของผกาทิพย์ กระทบมทอง (2522: 107-113) ที่พบว่าบิดาในเขตเมืองที่มีอายุน้อยจะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับสูงกว่าบิดาที่มีอายุมาก

ผลของการคาดประมาณโดยสมการจำแนกประเภท พบว่า สมการจำแนกประเภทสามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อได้ถูกต้อง ร้อยละ 92.1 และจำแนกกลุ่มนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อได้ถูกต้องร้อยละ 91.2 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักในการจำแนกสูงสุด คือ ความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูง รองลงมาคือ ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนและจำนวนบุตรที่ได้รับการศึกษาชั้นสูง มีค่าน้ำหนักในการจำแนกเป็น 0.892 , 0.337 และ 0.226 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ให้น้ำหนักในการจำแนกต่ำ

ดังนั้น ถ้าจะคาดคะเนว่านักเรียนคนใดจะมีแนวโน้มว่าจะมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่ ก็ควรจะพิจารณาตัวแปรสำคัญ 3 ตัวนี้เป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการประยุกต์ใช้ผลการวิจัย

1. จากข้อค้นพบของตัวแปรในสมการจำแนกประเภท พบว่าตัวแปรที่มีแนวโน้มว่านักเรียนจะได้ศึกษาต่อ คือความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาชั้นสูง และความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนซึ่งเป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักในการจำแนกสูง ซึ่งเป็นตัวแปรเกี่ยวกับผู้ปกครองและตัวนักเรียน ดังนั้นทางโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ดังนั้นถ้าต้องการให้อัตราการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ 60 % ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทางโรงเรียนประถมศึกษาควรมหายุทธวิธีที่จะกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ปกครองได้เห็นประโยชน์ และความสำคัญของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้เด็กเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอ เพื่อจะได้สนับสนุนส่งเสริมให้บุตรของตนได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา เพื่อที่จะได้พัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสิทธิภาพในการทำงานมีชีวิตที่ก้าวหน้าทันคนอื่น ๆ ดังนั้นทางโรงเรียนประถมศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านตัวนักเรียนจะเห็นว่า ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนเป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักสูงรองลงมา ทางโรงเรียนประถมศึกษาที่ควรกระตุ้นให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาต่อในระดับสูง เพื่อที่นักเรียนจะได้มีโอกาสที่ดีมีหน้าที่การงานที่มั่นคง มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีความคิดที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และเพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมส่วนรวม อันจะเป็นหนทางที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติไปสู่ความเจริญในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคม ดังนั้น ทางโรงเรียนประถมศึกษาควรมีการแนะแนว กระตุ้นและจูงใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง เพื่อเป็นแรงเสริมที่จะให้นักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อ

2. กรณีที่นักเรียนมีแนวโน้มว่าจะไม่ได้ศึกษาต่อ ทางโรงเรียนประถมศึกษาควรจัดหลักสูตรเสริมโดยเน้นวิชาชีพที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงต่อไปได้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเรียนมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพเพียงพอ เช่น วิชาที่เกี่ยวกับการเกษตร เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ หรืองานช่างต่าง ๆ เป็นต้น